

Крепостта Калиакра разкрива тайните си

Археолози начело с доц. Бони Петрунова се натъкнаха на богато съкровище от златни и сребърни монети и накити

Виолета Цветкова

Крепостта Калиакра отдавна се е превърнала в един от най-посещаваните ни крайморски обекти с културно-историческа стойност. Мястото пази следи от няколко епохи – от IV в. пр. Хр., когато там възниква тракийското селище Тирисис, от римския период, когато вече са изградени крепостни стени и водопровод, както и от късната античност, когато израства Акре Кастелиум, един от 15-те града на провинция Скития и ключово място по трасето на т.нар. Виа Понтика. Големия си разцвет обаче крепостта Калиакра (това име, означаващо „хубав/добър нос“, се споменава за пръв път през XIII в.) преживява през втората половина на XIV в. като столица на т. нар. Добруджанско деспотство.

СЪКРОВИЩЕ: 957 предмета от благородни метали са скрити в глинено гърне

Именно за този бляскав период „разказва“ съкровището, намерено преди дни от археологическата експедиция с ръководител доц. д-р Бони Петрунова, директор на Националния исторически музей, и с участието на археолози от НИМ и НАИМ, дипломанти на Пловдивския и Софийския университет, студенти от НБУ и Шуменския университет.

„Съкровището наистина се откроява със своя блясък, но покорява и с коли-

чеството, и многообразието от информацията, която ни предоставя“, коментира доц. Петрунова. И наистина – в глинено гърне са били скрити общо 957 предмета от благородни метали. Сред находките са 28 златни и 873 сребърни монети, 11 апликации и катарамии, 28 сребърни и бронзови копчета, 11 златни обици, два пръстена, единият от които е златен, и четири мъниста от скъпоценни камъни и злато.

ПОД КРЕПОСТТА: Екипът на доц. Петрунова откри артефакти, разказващи за разцвета на Добруджанското деспотство през втората половина на XIV век

Когато преглеждат находката, специалистите нумизмати откриват, че най-многобройни, около 60%, са т.нар. сребърни акчета от времето на Османската империя. Повечето принадлежат на султан Баязид Йелдъръм (1389 – 1402), но има и монети на неговия предшественик Мурад I (1362 – 1389). Другата голяма група монети (около 25% от находката) са български сребърни аспри, отсечени от цар Иван Александър (1331 – 1371). Учените намират най-малките по диаметър и грамаж български монети от този владетел, достигащи едва 0,6/0,5 г (става дума за инфлационен ефект). Има и 20 хиперперона – едни от последните златни имперски монети, също доста орязани и с намалено златно съдържание. Експертите са разчели имената на Йоан V и регент Ана Савойска, Йоан VI Кантакузин, Андроник II и Андроник III. Открити са и осем 3,5-грамови венециански монети от 23,5-каратово злато.

„От хрониките е известно, че през 1399 г. татарите от ордата на Актав нападат градове по Северното Черноморие. През 1401 г. обаче са били разгромени и разселени. Възможно е някой от техните военачалници да е събрал заграбеното и да го е скрил под пода на къщата си малко преди тя да бъде опожарена“, допълва доц. Петрунова. Съкровището ще бъде изложено в Националния исторически музей. **И**